

УДК 342

DOI <https://doi.org/10.32847/ln.2020.11.04>

Фетько Ю.І.

асистент кафедри міжнародного права

юридичного факультету

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

СУЧАСНІ НАУКОВІ ТА НОРМАТИВНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ І ЗМІСТУ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА МІСЦЕВИХ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ

Постановка проблеми. У статті 18 Конституції України зазначено, що зовнішньополітична діяльність України спрямована на забезпечення її національних інтересів і безпеки шляхом підтримання мирного та взаємовигідного співробітництва з членами міжнародного співтовариства за загальними принципами й нормами міжнародного права [1]. Із конституційного погляду це означає, що Україна визнається самостійним і рівноправним суб'єктом міжнародного співробітництва. Однак міжнародне співробітництво у ХХ столітті істотно трансформувалося. Сьогодні воно не належить виключно до компетенції держави, як це характерно для початку ХХ століття. Сучасний світ глобалізується, й однією з визначальних рис цього феномена є наявність міжнародного співробітництва на регіональному та місцевому рівнях.

Раніше суб'єктами міжнародного співробітництва були тільки держави. Проте на сучасному етапі сформувалася зовсім інша конфігурація системи міжнародного співробітництва, де на одному рівні з основними акторами такого співробітництва – державами, у міжнародне співробітництво вступають місцеві органи публічної влади. Місцеві органи публічної влади виявляють необхідність у вибудовуванні міжнародного співробітництва з метою ефективного вирішення питань місцевого значення, реалізації завдань державного управління й забезпечення права громадян на місцеве самоврядування. Таке співробітництво сприяє соціально-еконо-

мічному розвитку регіонів, пом'якшенню територіальних диспропорцій, вирішенню екологічних, культурних, наукових, науково-технічних, транспортно-комунікаційних та інших проблем.

У науці загальноприйнятою є думка, що міжнародне співробітництво місцевих органів публічної влади сьогодні здійснюється як транскордонне й міжтериторіальне співробітництво. Також серед авторів, котрі займаються проблематикою міжнародного співробітництва місцевих органів публічної влади, ведуться дискусії щодо поняття і змісту терміна міжнародного співробітництва місцевих органів публічної влади, тобто існують деякі неузгодженості щодо обсягу й змісту. Обираючи те чи інше слово як термін у юридичному визначенні, важливо всебічно обміркувати його з лінгвістичних позицій та у зв'язку з іншими подібними й суміжними термінами. У результаті невважених слововживань у юридичній науці спостерігаємо нестиковку різних понять, а то й прямі помилки у використанні юридичної термінології, а вона вимагає до себе ретельного ставлення. Безсумнівним є те, що легальне закріплення юридичних понять має вагоме значення, оскільки це безпосередньо пов'язано з установленням їх змісту, а отже, впливає на їх використання, виконання та правозастосування [2, с. 69].

Огляд останніх досліджень і публікацій. Поняття, зміст і сутність міжнародного співробітництва місцевих органів публічної влади, зокрема транскордонного й міжде-

риторіального співробітництва, досліджувалися такими вченими, як Я. Барвенко, Є. Васильєв, Ю. Волошин та С. Папаяні, Т. Гончаренко, Н. Сидоренко, О. Задорожній, Н. Камінська, В. Колодяжна, Я. Костюченко, Н. Мікула, В. Толкованов, М. Мунтян, Д. Оберемок, Д. Олійник, М. Петришина, О. Петришин, К. Полівода, Н. Сидоренко, І. Соболь, А. Стрільчук. Але, незважаючи на вагомий дослідження, у науковій літературі вченими ототожнюються такі види співробітництва, як «транскордонне співробітництво» з «міжтериторіальним співробітництвом», а «міжтериторіальне співробітництво» з «міжрегіональним співробітництвом». Також серед авторів, котрі займаються проблематикою міжнародного співробітництва місцевих органів публічної влади, ведуться дискусії щодо поняття і змісту цього терміна [2, с. 73–74].

Формулювання завдання дослідження. Відповідно, метою статті є узагальнення сучасних підходів до визначення поняття і змісту міжнародного співробітництва місцевих органів публічної влади шляхом аналізу наукових підходів, міжнародно-правових актів, ратифікованих нашою державою, та національного законодавства.

Виклад основного матеріалу. Міжнародне співробітництво становить невід’ємний складник сучасних відносин між державами незалежно від їхнього політичного, економічного й соціально-культурного устрою, є принциповою засадою підтримки міжнародного миру, безпеки та розвитку. Ідея запровадження міжнародного співробітництва в різних галузях суспільних відносин спонукала до створення міжнародних організацій, таких як Рада Європи, Організація Об’єднаних Націй, Організація з безпеки та співробітництва в Європі, Організація економічного співробітництва та розвитку, Світова організація торгівлі, а також Європейського Союзу. В установчих договорах і статутах вищенаведених інституцій положення стосовно міжнародного співробітництва є одним із основоположних [3, с. 75].

Наша держава, відповідно до норм і принципів міжнародного права, у статті 18 Основного Закону – Конституції – закріпила, як уже відзначалося, що зовнішньополітична діяльність України спрямована на забезпечення її національних інтересів і безпеки шляхом підтримання мирного та взаємовигідного співробітництва з членами міжнародного співтовариства [1]. Відтак сьогодні Україна є членом одразу декількох загальносвітових і регіональних – європейських – організацій, а також співпрацює в рамках міжнародних договорів, наприклад, із Європейським Союзом тощо. Нинішня державна політика нашої держави відзначена євроінтеграційним пріоритетом, реалізація котрого є неможливою поза форматом співробітництва з європейськими міжнародними організаціями, інституціями та державами. Отже, сьогодні міжнародне співробітництво є одним із ключових напрямів діяльності нашої держави, органів влади центрального, регіонального й місцевого рівнів, установ, організацій і громадських об’єднань [3, с. 77].

Підтвердження тому, що нині міжнародне співробітництво не належить виключно до компетенції державного рівня, як це характерно для початку ХХ століття, міститься в новітніх працях українських учених, таких як Я. Барвенко, Ю. Волошин, С. Папаяні, Є. Васильєв, Т. Гончаренко, Н. Сидоренко, О. Задорожній, Н. Камінська, В. Колодяжна, Н. Мікула та В. Толкованов, К. Полівода, Д. Оберемок, Д. Олійник, М. Петришина, О. Петришин, І. Соболь, Л. Стрільчук та ін. Вони вважають, що міжнародне співробітництво місцевих органів публічної влади сьогодні здійснюється як транскордонне й міжтериторіальне співробітництво.

Перш ніж проводити аналіз транскордонного й міжтериторіального співробітництва, варто розглянути зміст поняття «міжнародне співробітництво». Термін «міжнародний» словник сучасних понять і термінів тлумачить як «пов’язаний з відносинами між державами, належний до зовнішньої політики». Тер-

мін «співробітництво» словник – як спільну діяльність, а під здійсненням співробітництва розуміється здійснення якої-небудь діяльності спільно з ким-небудь [4, с. 7].

М. Мунтян вважає, що «міжнародне співробітництво» відображає такий процес взаємодії двох чи декількох учасників, у котрому виключається застосування збройного насильства, домінують спільні пошуки можливостей реалізації спільних інтересів [5, с. 68]. Я. Костюченко, погоджуючись із його думкою, підкреслює, що міжнародне співробітництво завжди ґрунтується на засаді взаємності (інтересу, завдання, цілі), однак не обов'язково рівності. Він виділяє три основні ознаки, що є характерними міжнародному співробітництву, а саме: 1) воно завжди є двостороннє (або багатостороннє), тобто передбачає виникнення взаємного зобов'язання і прав; 2) ґрунтується на засаді взаємності у визначенні цілі, завдання та способу співробітництва; 3) має різні напрями реалізації й форми вираження [6, с. 15].

Н. Сидоренко відзначає, що більшість українських дослідників розглядає міжнародне співробітництво досить вузько, урахує переважно аспект сфери міжнародного права, чим звукує застосування поняття «міжнародне співробітництво» й робить його прерогативою виключно державного рівня [7, с. 1–2; 8, с. 30–31]. К. Полівода під міжнародним співробітництвом розуміє його як універсальну форму організації спільного або взаємоузгодженого виробництва за участю іноземного партнера з двох або декількох держав, котра є заснованою на розподілі виробництва продукції, комерційного співробітництва, взаємній гарантії ризиків, спільному захисті інвестицій тощо. Уважає, що основою такого співробітництва є міцний і тривалий зв'язок, який має кооперативний характер, вироблення й узгодження наперед намірів, котрі закріплюються в довготривалій угоді або договорі. Відзначає, що міжнародне співробітництво здійснюється як транскордонне співробітництво, міжтериторіальне співро-

бітництво та міжрегіональне співробітництво [9, с. 30–31]. Такої самої позиції дотримується Н. Мікула, яка вказує, що міжнародне співробітництво регіонів (в особі органів влади) здійснюється як транскордонне співробітництво та міжтериторіальне співробітництво [10, с. 11]. Н. Сидоренко під міжнародним співробітництвом органів місцевого самоврядування розуміє спільну діяльність вітчизняних органів місцевого самоврядування з іноземними партнерами, здійснювану на місцевому рівні на двосторонній або багатосторонній договірній основі, спрямовану на вирішення пріоритетних питань, що зараховані національним законодавством до власних або делегованих повноважень органів місцевого самоврядування й не суперечать принципам внутрішньої та зовнішньої політики відповідних держав [8, с. 33]. Отже, учені сьогодні схиляються до того, що міжнародне співробітництво місцевих органів публічної влади здійснюється як транскордонне співробітництво та міжтериторіальне співробітництво.

Європейська хартія місцевого самоврядування а частині 3 статті 10 закріпила, що органи місцевого самоврядування мають право на умовах, які можуть бути передбачені законом, співробітничати з органами місцевого самоврядування інших держав [11]. Європейська рамкова конвенція про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями [12] і Протокол № 2 [13] до неї закріпили види міжнародного співробітництва місцевих органів публічної влади: транскордонне співробітництво та міжтериторіальне співробітництво. Відповідно, місцеві органи публічної влади можуть реалізовувати міжнародне співробітництво через різні види такого співробітництва [2, с. 70–73; 14, с. 256].

Поява та нормативне закріплення поняття першого з видів міжнародного співробітництва місцевих органів публічної влади, транскордонного співробітництва пов'язано положеннями Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво між територі-

альними общинами або властями. Відповідно до частини 1 статті 2 цієї Конвенції, під транскордонним співробітництвом розуміються будь-які спільні дії, спрямовані на посилення та поглиблення добросусідських відносин між територіальною общиною або владою, яка знаходиться під юрисдикцією двох або декількох Договірних Сторін, і на укладення із цією метою будь-яких необхідних угод або досягнення домовленостей. Транскордонне співробітництво здійснюється в межах компетенції територіальної общини або влади, визначеної внутрішнім законодавством. Межі та характер такої компетенції цією Конвенцією не змінюються [12].

З ознак, які ввійшли до нормативного визначення, стає зрозуміло, що категорія «транскордонне співробітництво» має багаторівневу або багатоскладну змістову структуру та являє собою досить складну й системну діяльність. Хоча стверджувати про вичерпний характер дефініції транскордонного співробітництва неправильно, так як Конвенція містить лише загальні положення, при цьому визначення поняття «транскордонне співробітництво» має міститися в нормативно-правовому акті внутрішнього права.

У нормативно-правовому акті внутрішнього права вперше визначення категорії «транскордонне співробітництво» закріплено в Постанові Кабінету Міністрів України «Деякі питання розвитку транскордонного співробітництва та єврорегіонів» № 587. Під ним підзаконний акт регламентував будь-які спільні дії, спрямовані на посилення й поглиблення добросусідських відносин між територіальною громадою або органом влади, які перебувають під юрисдикцією двох і більше договірних сторін, та укладення із цією метою необхідних угод або домовленостей. Транскордонне співробітництво здійснюється в межах компетенції територіальної громади або органу влади, визначеної внутрішнім законодавством [15].

Згодом для реалізації положень Європейської рамкової конвенції про транскордонне

співробітництво між територіальними общинами або властями прийнято Закон України «Про транскордонне співробітництво». Це, безперечно, стало важливим кроком, тому що з прийняттям Закону термін «транскордонне співробітництво» закріплений на більш високому та стабільному рівні нормативного врегулювання. Відповідний Закон закріпив визначення терміна: транскордонне співробітництво – спільні дії, спрямовані на встановлення й поглиблення економічних, соціальних науково-технічних, екологічних, культурних та інших відносин між територіальною громадою, її представницьким органом, місцевим органом виконавчої влади України й територіальною громадою, відповідним органом влади іншої держави в межах компетенції, визначеної їхнім національним законодавством [16].

Порівнюючи ці два нормативні визначення, можемо зазначити, що Закон чітко закріпив суб'єктів, співробітництво між якими розуміється як транскордонне: «... територіальною громадою, її представницьким органом, місцевим органом виконавчої влади України ...». Таке визначення терміна, що подається через проміжну категорію суб'єктів, теж відрізняється від способу, визначеного Конвенцією. Крім того, наведене визначення терміна в Законі відрізняється від визначення в Постанові й тим, що акцент на «добросусідських відносинах між територіальною громадою або органом влади», який зроблений у Постанові, відповідає Конвенції, а Законом знівельований і перенесений у площину «між територіальною громадою, її представницьким органом, місцевим органом виконавчої влади України та територіальною громадою, відповідним органом влади іншої держави ...».

Порівнюючи вищенаведені терміни (транскордонне співробітництво) за змістом, можна дійти висновку, що зміст терміна «транскордонне співробітництво», котрий закріпили в Законі, передавав сутність міжтериторіального співробітництва. Цей вид співпраці (транскордонне співробітництво)

не обмежувався тільки територіями, які є суміжними та межують із державним кордоном, так як Закон регламентував: «... та територіальною громадою, відповідним органом влади іншої держави». Тобто, за Законом, ці ознаки стали первинними ознаками цього виду співпраці. Унаслідок цього термін набув умовного значення та правового розширеного змісту. Цим автори Закону врегулювали, що всі можливі місцеві органи публічної влади, які є в Україні, можуть співпрацювати через транскордонне співробітництво.

Отже, можна зробити висновок, що довгий час за законодавчим визначенням транскордонне співробітництво передавало сутність міжтериторіального співробітництва, тобто зміст терміна транскордонного співробітництва, закріпленого на законодавчому рівні, не відповідав його сутності.

Ці протиріччя зняті внесеними змінами до Закону Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо транскордонного співробітництва». Під транскордонним співробітництвом закріпили таке визначення: спільні дії, спрямовані на встановлення й поглиблення економічних, соціальних наукових, технологічних, екологічних, культурних та інших відносин між суб'єктами й учасниками таких відносин в Україні та відповідними суб'єктами й учасниками таких відносин із сусідніх держав у межах компетенції, визначеної їхнім національним законодавством [2, с. 76–77, 77–78, 80; 17].

Поява та нормативне закріплення другого з видів міжнародного співробітництва – місцевих органів публічної влади, міжтериторіального співробітництва, пов'язана з дією положень Протоколу № 2 до Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями, який стосується міжтериторіального співробітництва.

В офіційній версії Протоколу № 2 до Конвенції аналізоване поняття визначено як «interterritorial co-operation» – у буквальному перекладі з англ. означає «міжтериторіальне

співробітництво». Відповідно до статті 1 цього Протоколу, під міжтериторіальним співробітництвом розуміється будь-яка спільна діяльність, спрямована на започаткування відносин між територіальною общиною або владою двох чи більше Договірних Сторін, окрім відносин транскордонного співробітництва між сусідніми владами, включаючи укладення угод про співробітництво з територіальною общиною або владою іншої держави.

Таке співробітництво може здійснюватися «на двосторонньому рівні», тобто на міждержавному рівні. Це підтверджується положеннями преамбули Протоколу 2 до Конвенції, у якій зазначено: «... урахуваючи, що для ефективного виконання своїх завдань територіальна община або влада поглиблюють співробітництво не тільки із сусідніми владами держав (транскордонне співробітництво), а й з іноземними владами, які не є сусідами, але з якими існують спільні інтереси (міжтериторіальне співробітництво), а також що таке співробітництво здійснюється не тільки в рамках транскордонного між органами й асоціаціями територіальної общини або влади, а й на двосторонньому рівні» [13]. Визначення міжтериторіального співробітництва, на жаль, у національному законодавстві відсутнє [2, с. 83–85].

Процес співробітництва завжди передбачає наявність суб'єктів і їх взаємодію, а якщо воно міжнародне, то його учасниками будуть суб'єкти з різних держав. Поява та нормативне закріплення місцевих органів публічної влади як суб'єктів міжнародного співробітництва пов'язані з положеннями Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або владами та Протоколом № 2, який стосується міжтериторіального співробітництва.

З ратифікацією Протоколу № 2 до Конвенції наша держава взяла на себе зобов'язання застосовувати статті 4 й 5 Протоколу 2 до Конвенції [18]. Цим визначила, що Конвенція та її Додатковий протокол є основоположними міжнародно-правовими документами

для міжтериторіального співробітництва місцевих органів публічної влади. Тобто, Протокол № 2 статті Конвенції та Додатковий протокол можуть бути застосовані не тільки до транскордонного, а й до міжтериторіального співробітництва. Отже, суб'єкти, котрі визначені в частині 2 статті 2 Конвенції, логічно є й суб'єктами міжтериторіального співробітництва, бо положення стосовно міжтериторіального співробітництва застосовується не самостійно, а через Конвенцію.

Відповідно до частини 2 статті 2 цієї Конвенції, під суб'єктами міжнародного співробітництва, зокрема транскордонного співробітництва та міжтериторіального співробітництва, розуміється територіальна община або влада, що означає общину чи орган, які здійснюють місцеві або регіональні функції та визнаються як такі внутрішнім законодавством кожної держави. Однак кожна Договірна Сторона під час підписання Конвенції або після цього в повідомленні на ім'я Генерального секретаря Ради Європи може визначити общину, владу, види діяльності й форми, якими вона має намір обмежити сферу застосування цієї Конвенції або які вона має намір виключити з неї [12]. Отже, відповідно до Конвенції, територіальна община або влада означає органи, що здійснюють регіональні чи місцеві функції й визнаються як такі національним законодавством держави.

Під «територіальною общиною» в нашій державі, згідно з статтею 140 Конституції України [1] і статтею 6 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» [19], визначено територіальну громаду, яка є суб'єктом місцевого самоврядування, діє як безпосередньо, також і через органи місцевого самоврядування – сільську, селищну, міську ради та їх виконавчі органи, а також районні й обласні ради. Термін «територіальні влади», який використовується в Конвенції, є досить загальним, що дає можливість Україні, яка є учасницею Конвенції, зарахувати до «територіальної влади» місцеві органи виконавчої влади [20, с. 5].

Згідно зі статтями 118, 119 Конституції нашої держави [1] і Законом України «Про місцеві державні адміністрації» [21], під «територіальною владою» ми можемо розглядати й місцеву державну адміністрацію, котра здійснює свої повноваження на відповідній території, надані державою або делеговані відповідними радами. Варто звернути увагу, якщо, відповідно до статті 143 Конституції України, органу місцевого самоврядування надаються законом окремі повноваження органу виконавчої влади, то він також може виступити в ролі «територіальної влади». Тут хочеться підкреслити, що ідеєю такого співробітництва якраз є співробітництво без посередництва держави, об'єднання людей, а не урядів держав. Тим більше що в Конвенції суб'єкти співробітництва названі досить альтернативно: «територіальна община або влада», хоча логічно допускається, що орган влади теж може співпрацювати, якщо він представляє інтереси територіальної громади. Тому, якщо виходити з логіки Конвенції, місцевий орган виконавчої влади не може здійснювати таке співробітництво самостійно, а тільки разом із територіальною громадою України та її представницьким органом, тобто органом місцевого самоврядування – сільською, селищною, міською радою та її виконавчим органом, а також районною й обласною радою [20, с. 5]. Місцеві органи публічної влади є суб'єктами міжнародного співробітництва, зокрема одного із його видів – транскордонного співробітництва. Місцеві органи публічної влади можуть бути й суб'єктами міжтериторіального співробітництва. Однак має відбутися процедура імплементації, трансформації норм Протоколу № 2 та Конвенції стосовно міжтериторіального співробітництва в норми права національного законодавства [2, с. 88, 90, 93, 96].

Висновки. Отже, транскордонне співробітництво та міжтериторіальне співробітництво є різними видами міжнародного співробітництва місцевих органів публічної влади. Якщо

місцеві органи публічної влади співпрацюють із суб'єктами такого співробітництва сусідніх держав, то мова йде про транскордонне співробітництво, якщо вони співпрацюють із суб'єктами такого співробітництва інших держав, то вже вживається термін «міжтериторіальне співробітництво».

Натепер є немало розроблених визначень понять «міжнародне співробітництво», «транскордонне співробітництво», «міжтериторіальне співробітництво». Усі вони тією чи іншою мірою є важливими, оскільки становлять достатню основу для розроблення нормативного визначення міжнародного співробітництва місцевих органів публічної влади з метою подальшого закріплення на законодав-

чому рівні. Отже, аналіз наукових підходів, міжнародно-правових актів і національного законодавства дав змогу сформулювати таке визначення поняття «міжнародне співробітництво» місцевих органів публічної влади, котре надалі буде придатним для закріплення на законодавчому рівні: «міжнародне співробітництво – становлення й поглиблення в соціальній, економічній, культурній, технологічній, екологічній, науковій та інших сферах відносин суб'єктів, учасників транскордонного й/або міжтериторіального співробітництва України з відповідними суб'єктами, учасниками таких відносин транскордонного й/або міжтериторіального співробітництва сусідніх та/або інших держав».

Анотація

Місцеві органи публічної влади виявляють необхідність у вибудовуванні міжнародного співробітництва з метою ефективного вирішення питань місцевого значення, реалізації завдань державного управління й забезпечення прав громадян на місцеве самоврядування. Таке співробітництво сприяє соціально-економічному розвитку регіонів, пом'якшенню територіальних диспропорцій, вирішенню екологічних, культурних, наукових, науково-технічних і транспортно-комунікаційних та інших проблем.

У науці загальноприйнятою є думка, що міжнародне співробітництво місцевих органів публічної влади сьогодні здійснюється як транскордонне та міжтериторіальне співробітництво. Також серед авторів, котрі займаються проблематикою міжнародного співробітництва місцевих органів публічної влади, ведуться дискусії щодо поняття й змісту терміна міжнародного співробітництва місцевих органів публічної влади, тобто існують деякі неузгодженості щодо обсягу і змісту.

У статті досліджено питання щодо визначення поняття й змісту міжнародного співробітництва місцевих органів публічної влади через обґрунтування наявних підходів до його трактування. Натепер є немало розроблених визначень понять «міжнародне співробітництво», «транскордонне співробітництво», «міжтериторіальне співробітництво», усі вони тією чи іншою мірою є важливими, оскільки становлять достатню основу для розроблення нормативного визначення міжнародного співробітництва місцевих органів публічної влади з метою подальшого закріплення на законодавчому рівні.

Проаналізовано наявні та розроблено новий правовий підхід до визначення поняття й змісту міжнародного співробітництва місцевих органів публічної влади. Аналіз наукових підходів, міжнародно-правових актів і національного законодавства дав змогу сформулювати таке визначення поняття «міжнародне співробітництво» місцевих органів публічної влади, котре надалі буде придатним для закріплення на законодавчому рівні: «міжнародне співробітництво – становлення й поглиблення в соціальній, економічній, культурній, технологічній, екологічній, науковій та інших сферах відносин суб'єктів, учасників транскордонного й/або міжтериторіального співробітництва України з відповідними суб'єктами, учасниками таких відносин транскордонного й/або міжтериторіального співробітництва сусідніх та/або інших держав».

Ключові слова: міжтериторіальне співробітництво, міжрегіональне співробітництво, сільська рада, селищна рада, міська рада, районна рада, обласна рада, місцева державна адміністрація.

Fetko Yu.I. Modern scientific and normative approach to defining the concept and content of the international cooperation of the local public authority

Summary

International cooperation of local authorities of public power identify the need to build international cooperation in order to effectively address issues of local importance, implementation of public administration tasks and ensuring the rights of citizens to local self-government. Such cooperation contributes to the socio-economic development of the regions, mitigation of territorial disparities, solving environmental, cultural, scientific, scientific-technical and transport-communication and other problems.

In science, it is generally accepted, that international cooperation of local authorities of public power today it is carried out as cross-border and inter-territorial cooperation. Also among the authors, dealing with the issue of international cooperation of local authorities of public power there are discussions on the concept and content of the term of international cooperation of local authorities of public power that is, there are some inconsistencies in scope and content.

The article examines the question of defining definition and content of international cooperation of local authorities of public power through substantiation of existing approaches to its interpretation. To date, there are many developed definitions of «international cooperation», «cross-border cooperation», «interterritorial cooperation», they are all more or less important, and they constitute a sufficient basis to develop a normative definition of international cooperation of local authorities of public power, for further consolidation at the legislative level.

The existing legal approaches to the definition and content of international cooperation of local authorities of public power, are analyzed and developed. Analysis of scientific approaches, international legal acts and national legislation made it possible to formulate the following definition of the concept of «international cooperation of local authorities of public power» which will be suitable in the future to consolidate at the legislative level: «international cooperation – establishment and deepening in the social, economic, cultural, technological, environmental, scientific and other sphere relations of subjects, participants of cross-border and/or inter-territorial cooperation of Ukraine with relevant subjects, participants in such relations of cross-border and/or inter-territorial cooperation of neighboring and/or other states».

Key words: Interterritorial cooperation, interregional cooperation, Village Council, City Council, District Council, Regional Council, local state administration.

Список використаних джерел:

1. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 03.04.2020).
2. Фетько Ю.І. Правові засади міжнародного співробітництва місцевих органів публічної влади України : дис. ... докт. філософ. у галузі права. Ужгород, 2019. 278 с.
3. Інституційно-правовий вимір участі України в європейських об'єднаннях територіально-го співробітництва / Я.В. Лазур, Д. Очкаї, В.А. Устименко, Ю.І. Фетько, А.Є. Санченко, С.С. Яценко. Ужгород, 2019. 162 с.
4. Перепьолкін С.М., Паршутін Є.Г. Міжнародне співробітництво у сфері правоохоронної діяльності. Дніпро, 2017. 112 с.

5. Мунтян М.А. Основы теории международных отношений. Москва, 2006. 164 с.
6. Костюченко Я.М. Загальнотеоретичні підходи до міжнародно-правових форм співробітництва Європейського Союзу з третіми країнами. *Альманах міжнародного права*. 2016. Вип. 12. С. 13–21.
7. Сидоренко Н.О. Інституційно-правові аспекти міжнародного співробітництва органів місцевого самоврядування України. *Теорія та практика державного управління*. 2011. Вип. 2 (33). С. 1–8.
8. Сидоренко Н.О. Международное сотрудничество органов местного самоуправления: теоретические аспекты. URL: <https://cyberleninka.ru/article/v/mezhdunarodnoe-sotrudnichestvo-organov-mestnogo-samoupravleniya-teoreticheskie-aspekty> (дата звернення: 03.04.2020).
9. Полівода К.І. Аналіз феномена міжнародного міжрегіонального співробітництва. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки»*. 2016. Вип. 20 (1). С. 30–33.
10. Мікула Н. Міжтериторіальне та транскордонне співробітництво. Львів, 2004. 395 с.
11. Європейська хартія місцевого самоврядування. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036 (дата звернення: 03.04.2020).
12. Європейська рамкова конвенція про транскордонне співробітництво між територіальними громадами або властями. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_106 (дата звернення: 03.04.2020).
13. Протокол № 2 до Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними громадами або властями, який стосується міжтериторіального співробітництва. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_520 (дата звернення: 03.04.2020).
14. Фетько Ю.И. Современные научные и нормативные подходы к определению понятия и содержания видов международного сотрудничества местных органов публичной власти. *Visegrad journal on human rights*. 2019. № 2. С. 256–262.
15. Деякі питання розвитку транскордонного співробітництва та євро регіонів : Постанова Кабінету Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/587-2002-%D0%BF> (дата звернення: 03.04.2020).
16. Про транскордонне співробітництво : Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-15/ed20040624> (дата звернення: 03.04.2020).
17. Про внесення змін до деяких законів України щодо транскордонного співробітництва : Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2515-19> (дата звернення: 03.04.2020).
18. Reservations and Declarations for Treaty No 169 – Protocol No. 2 to the European Outline Convention on Transfrontier Co-operation between Territorial Communities or Authorities concerning interterritorial co-operation. URL: https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/169/declarations?p_auth=WIUsquLC&coeconventions_WAR_coeconventionsportlet_enVigueur=false&coeconventions_WAR_coeconventionsportlet_searchBy=state&coeconventions_WAR_coeconventionsportlet_codePays=U&coeconventions_WAR_coeconventionsportlet_codeNature=10 (дата звернення: 03.04.2020).
19. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 03.04.2020).
20. Баймуратов М.О., Вишняков О.К. Нові правові аспекти транскордонного співробітництва. *Актуальні проблеми держави і права*. 2005. С. 4–10.
21. Про місцеві державні адміністрації : Закон України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/586-14> (дата звернення: 03.04.2020).